

องค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

Components of Assessment Results for Use in Small Primary Schools

อัจฉรา วลัยศรี¹, อมรรัตน์ พันธุ์งาม², ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม³
Atchara Varaisri¹, Amonrat Pangam², Narongrith Intanam³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาองค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดย การสอบถามครูและผู้บริหารสถานศึกษา 2) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการนำผล การประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรม Mplus 7.3

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. การนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงความคิด มี 5 ตัวบ่งชี้ 2) การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน มี 5 ตัวบ่งชี้ 3) การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์ มี 6 ตัวบ่งชี้ 4) การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงปฏิบัติ มี 17 ตัวบ่งชี้

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน $X^2 = 457.774$, $df = 411$, $p = 0.055$, $CFI = 0.993$, $TLI = 0.991$, $RMSEA = 0.017$, $SRMR = 0.03$ และ $X^2/df = 1.114$

คำสำคัญ: การนำผลการประเมินไปใช้ การยืนยันองค์ประกอบ

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

^{2,3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹ Doctoral Candidate in Educational Research and Evaluation, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

^{2,3} Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Abstract

This research aimed to study the components of implementation of assessment results for use in small primary schools. The research method is divided into 2 phases ; 1) A study of the components of assessment results for use in small primary schools. By asking teachers and school directors. 2) Confirmatory Factor Analysis the use of assessment results in small primary schools. Data were collected by using questionnaires. Analyze data by the Mplus 7.3.

The results show that:

1. The assessment results are used in small primary schools. The results of the assessment are used in four aspects: 1) the concept use 5 indicators, 2) legitimate use 5 indicators, 3) symbolic use 5 indicators and 4) instrumental use 17 indicators.

2. Confirmatory Factor Analysis results ; $X^2 = 457.774$, $df = 411$, $p = 0.055$, $CFI = 0.993$, $TLI = 0.991$, $RMSEA = 0.017$, $SRMR = 0.03$ และ $X^2/df = 1.114$

Keywords: Utilization assessment result, components, confirmatory factor analysis

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 กำหนดให้มีการประเมินภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่ในการดูแลสถานศึกษานั้น ส่วนการประเมินภายนอกเป็นการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง การประเมินมีขึ้นเพื่อใช้ผลการประเมินไปพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการประเมินภายนอกที่ผ่านมา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ให้ข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน จัดโครงการกิจกรรม และ จัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2556:

46-52)

การนำผลการประเมินไปใช้มีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับผู้ใช้ผลการประเมิน เช่น การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการประเมิน ใช้ในการตัดสินใจ ใช้ในการตอบคำถาม ใช้ในการออกแบบพัฒนา ใช้เป็นสารสนเทศในการตัดสินใจ (Stufflebeam and Shinkfield, 2007: 431-444) ผู้ใช้ผลการประเมินมีส่วนร่วมในการประเมิน (Johnson, Kelli and others., 2009: 377-410) มีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย หรือ พฤติกรรมขององค์กร (Brousselle, 2012: 61-77) ในการนำผลการประเมินไปใช้มี 4 รูปแบบ คือ 1) การใช้ผลการประเมินเชิงความคิด (Conceptual Use) 2) การใช้ผลการประเมินในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate Use) 3) การใช้ผลการประเมินเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Use) และ 4) การใช้ผลการประเมินในเชิงปฏิบัติ (Instrumental Use) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2554: 151-170)

การนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียน จะใช้ในการสร้างความเข้าใจกับครู ผู้บริหาร และ ชุมชน (ลนาภรณ์ บุตรเสรีชัย, 2550: 130-141 ; ชัชวาล หนองนา, 2550: 77-85 ; ลีทธิชัย บุษหมั่น และรตวรรณ ประวิรัตน์, 2553: 52-54) ใช้ในการพัฒนา/ปรับปรุง การบริหารสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจ ช่วยในการตัดสินใจ (ธนวิน ฦ น่าน, 2554: 190-114) การดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริหารงาน ด้านกระบวนการประเมิน (จันทน์ วีระชัย, 2549: 152-174) การดำเนินงานพัฒนาปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน และการใช้งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนา (ลีทธิชัย บุษหมั่น และรตวรรณ ประวิรัตน์, 2553: 52-54) การจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม (ชัชวาล หนองนา, 2550: 77-85) ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนา (ลนาภรณ์ บุตรเสรีชัย, 2550: 130-141) ออกแบบระบบ การทำงาน ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพในการบริหารจัดการศึกษา (ลนาภรณ์ บุตรเสรีชัย, 2550: 130-141 ; ชัชวาล หนองนา, 2550: 77-85)

การที่สถานศึกษาในระดับประถมศึกษา ขนาดเล็กจะนำผลการประเมินไปใช้ต้องทำให้เห็น ถึงวิธีการหรือกลยุทธ์ที่ชัดเจนและง่ายในการนำไปใช้ คำนึงถึงบุคลากรที่จะเป็นดำเนินงานต่างๆ ในการขับเคลื่อนให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในการที่จะให้บุคลากรดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันต้องอาศัยการจูงใจ การเสริมแรง การสร้างบรรยากาศในการทำงาน การสร้างภาวะผู้นำ (สมจิต สงสาร, 2552: 156-166) การกระตุ้นให้มี การปฏิบัติงาน การให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน การให้อำนาจให้อิสระในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมความก้าวหน้า ปรับปรุงพัฒนาการทำงาน (สมเกียรติ แก้วมณี, 2555: 163-170 ; เฉลิมชัย แก้วมณีชัย, 2556: 292-316) มีการนิเทศติดตาม (เกษม เป้าศรีวงษ์, 2552: 73-79) ให้การยอมรับในการปฏิบัติงาน

สนับสนุนทรัพยากรและสารสนเทศที่จำเป็น (ยุวธิดา ซาปัญญา, 2554: 286-321)

จากแนวคิดทฤษฎีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นองค์ประกอบสำคัญในการนำผลการประเมินไปใช้ ดังนั้นการวิจัยในครั้ง นี้จะเป็นการยืนยันองค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และผู้วิจัยคาดหวังว่าองค์ประกอบที่ได้นี้จะมีส่วนช่วยในการที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก จาก 15,506 โรงเรียน จำนวนตัวอย่างใช้การคำนวณจากโปรแกรม G*Power และใช้การสุ่มอย่างง่าย เป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 400 คน

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาองค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก ด้วยการใช้อย่างสอบถามการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ใช้สอบถามครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) การนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้โปรแกรม Mplus 7.3 และสรุปองค์ประกอบเชิงยืนยันการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินไปใช้ ทำการสร้างแบบสอบถามการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามแต่ละข้อ ค่าความตรงเชิงเนื้อหา อยู่ระหว่าง .80-1.00 ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .447-828 ซึ่งสูงกว่าค่าวิกฤติ .243 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงความคิด มีค่าเท่ากับ .903 ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน มีค่าเท่ากับ .933 ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์ มีค่าเท่ากับ .880 ด้านการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงปฏิบัติ มีค่าเท่ากับ .956 จากนั้นทำการจัด

พิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาองค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ด้วยโปรแกรม Mplus 7.3

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย มีดังนี้

จากการตอบแบบสอบถามของครูและผู้บริหารสถานศึกษา และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีดังนี้

1. การตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ (Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)) และ Bartlett's Test ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่า KMO และ Bartlett's Test ของการนำผลการประเมินไปใช้

ค่า KMO และ Bartlett's Test	ความคิด	ตรวจสอบยืนยัน	สัญลักษณ์	ปฏิบัติ
KMO	.808	.826	.881	.940
Bartlett's Test				
Chi-Square	504.728	611.789	1041.648	3440.476
df	10	10	15	136
Sig	.000	.000	.000	.000

จากตารางที่ 1 ค่า KMO ของการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงความคิด เท่ากับ.808 การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน เท่ากับ.826 การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์ เท่ากับ.881 การนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติ เท่ากับ.940 ส่วนค่า Bartlett's Test ของการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงความคิด เชิงตรวจสอบยืนยัน เชิงสัญลักษณ์ และเชิงปฏิบัติ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แสดงให้เห็นว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณะและมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากพอที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบในโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้

2. องค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก (USE)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า องค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบองค์ประกอบ ได้แก่ ค่า $X^2 = 457.774$, $df = 411$, $p = 0.055$, $CFI = 0.993$, $TLI = 0.991$, $RMSEA = 0.017$, $SRMR = 0.03$ และ $X^2/df = 1.114$ โดยที่ค่า p มากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐานแสดงว่าผลการทดสอบค่า X^2 แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือยอมรับว่าองค์ประกอบมีความตรงเชิงโครงสร้างสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนี CFI และ TLI ที่มีค่าใกล้เคียงกับ 1 ค่าดัชนี RMSEA และ SRMR มีค่าต่ำกว่า 0.05 และค่า X^2/df มีค่าน้อยกว่า 2 นั่นคือยอมรับว่าองค์ประกอบตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้องค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีนัยสำคัญที่ระดับ.01 (ค่าสถิติ $Z > 2.58$)

และมีค่าอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าแต่ละ ตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบบ่งบอกถึงคุณภาพการนำผลการประเมินไปใช้ ดังนี้

2.1 องค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงความคิด (UT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (β) เท่ากับ 0.862 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.743 อธิบายได้ว่า การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงความคิดอธิบายองค์ประกอบการนำผล การประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้ร้อยละ 74.30

2.2 องค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (UC) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (β) เท่ากับ 0.922 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.850 อธิบายได้ว่า การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน อธิบายองค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้ร้อยละ 85.00

2.3 องค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (US) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (β) เท่ากับ 0.997 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.993 อธิบายได้ว่า การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์อธิบายองค์ประกอบการนำผล การประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้ร้อยละ 99.70

2.4 องค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงปฏิบัติ (UA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (β) เท่ากับ 0.940 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.884 อธิบายได้ว่า การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงปฏิบัติอธิบายองค์ประกอบการนำผล การประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้ร้อยละ 88.40

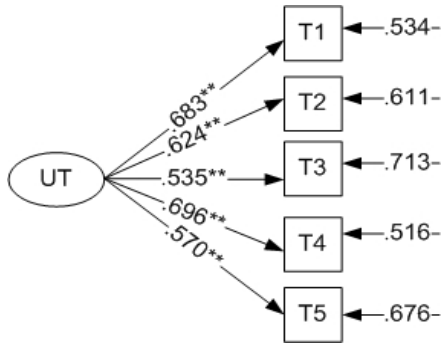

ตารางที่ 2 องค์ประกอบเชิงยืนยันการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

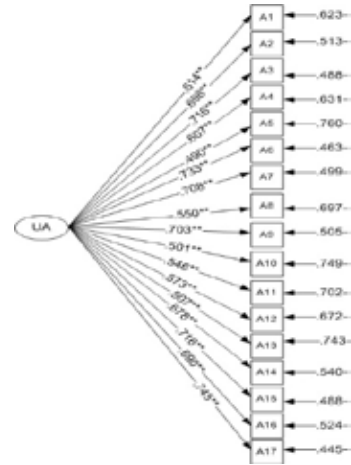
ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	β	S.E.	Z	R ²
UT	4.24	.797	มาก	0.862	0.027	32.087**	0.743
T1	4.26	.841	มาก	0.683	0.034	20.248**	0.466
T2	4.18	.768	มาก	0.624	0.038	16.592**	0.389
T3	4.36	.834	มาก	0.535	0.042	12.739**	0.287
T4	4.28	.710	มาก	0.696	0.034	20.498**	0.484
T5	4.13	.832	มาก	0.570	0.040	14.092**	0.324
UC	4.26	.783	มาก	0.922	0.019	49.783**	0.850
C1	4.29	.721	มาก	0.739	0.029	25.598**	0.546
C2	4.34	.703	มาก	0.712	0.030	23.557**	0.507
C3	4.26	.772	มาก	0.650	0.033	19.546**	0.423
C4	4.21	.806	มาก	0.702	0.031	22.359**	0.493
C5	4.21	.915	มาก	0.580	0.036	15.982**	0.336
US	4.29	.753	มาก	0.997	0.013	76.913**	0.993
S1	4.26	.827	มาก	0.600	0.034	17.568**	0.360
S2	4.26	.753	มาก	0.691	0.029	24.185**	0.477
S3	4.36	.733	มาก	0.715	0.028	25.432**	0.511
S4	4.20	.742	มาก	0.723	0.027	26.557**	0.523
S5	4.35	.747	มาก	0.774	0.023	33.550**	0.599
S6	4.30	.716	มาก	0.754	0.025	30.740**	0.569
UA	4.18	.788	มาก	0.940	0.013	73.003**	0.884
A1	4.11	.867	มาก	0.614	0.034	18.308**	0.377
A2	4.36	.736	มาก	0.698	0.028	24.810**	0.487
A3	4.32	.707	มาก	0.716	0.027	26.849**	0.512
A4	4.25	.772	มาก	0.607	0.034	17.966**	0.369
A5	3.90	.861	มาก	0.490	0.040	12.143**	0.240
A6	4.22	.763	มาก	0.733	0.026	28.676**	0.537
A7	4.17	.734	มาก	0.708	0.027	25.605**	0.501
A8	4.02	.897	มาก	0.550	0.037	14.855**	0.303
A9	4.18	.770	มาก	0.703	0.027	25.605**	0.495
A10	3.97	.850	มาก	0.501	0.040	12.570**	0.251
A11	4.24	.797	มาก	0.546	0.037	14.621**	0.298
A12	4.10	.842	มาก	0.573	0.036	15.951**	0.328
A13	4.04	.896	มาก	0.507	0.039	12.894**	0.257
A14	4.22	.739	มาก	0.678	0.029	23.262**	0.460
A15	4.29	.718	มาก	0.716	0.027	26.817**	0.512
A16	4.28	.706	มาก	0.690	0.028	24.430**	0.476
A17	4.32	.736	มาก	0.745	0.025	30.291**	0.555

หมายเหตุ: Z > 1.96 หมายถึง p < .05, Z > 2.58 หมายถึง p < .01

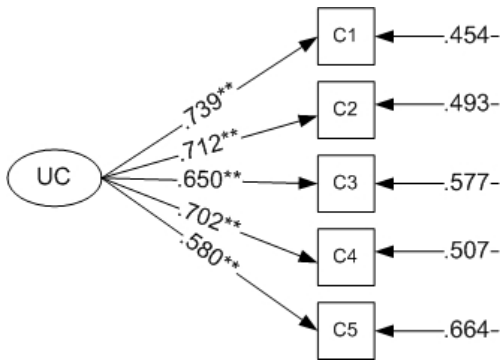
X² = 457.774, df = 411, p = 0.055, CFI = 0.993, TLI = 0.991, RMSEA = 0.017, SRMR = 0.03 และ X²/df = 1.114

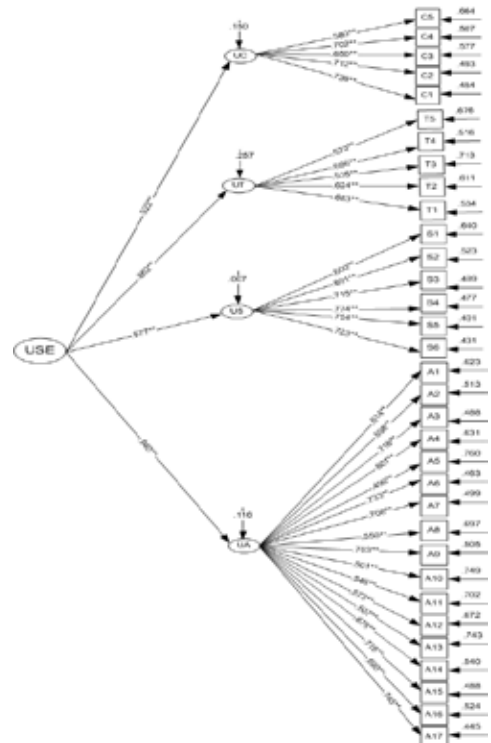
แผนภาพ 1 องค์ประกอบเชิงยืนยันการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงความคิด

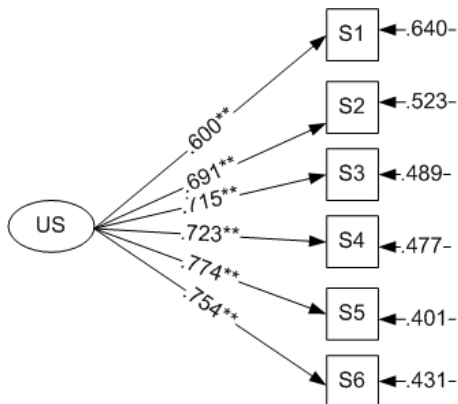
แผนภาพ 4 องค์ประกอบเชิงยืนยันการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงปฏิบัติ

แผนภาพ 2 องค์ประกอบเชิงยืนยันการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน

$\chi^2 = 457.774$, $df = 411$, $p = 0.055$, $CFI = 0.993$, $TLI = 0.991$, $RMSEA = 0.017$, $SRMR = 0.03$ และ $\chi^2/df = 1.114$

แผนภาพ 3 องค์ประกอบเชิงยืนยันการนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์

แผนภาพ 5 องค์ประกอบเชิงยืนยันการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

สรุปองค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ดังตารางที่ 2 และแผนภาพ 1-5 ดังนี้

1. การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงความคิด (UT) มีการนำไปใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 4.24$) ประกอบด้วย การนำผลการประเมินภายในไปสร้างความเข้าใจกับครูและผู้บริหารสถานศึกษา (T1) การนำผลการประเมินภายนอกจาก สมศ. ไปสร้างความเข้าใจกับครูและผู้บริหารสถานศึกษา (T2) การสร้างแนวคิดใหม่ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน (T3) การสร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน (T4) การช่วยในการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน (T5)

2. การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (UC) มีการนำไปใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 4.26$) ประกอบด้วย การสนับสนุนการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน (C1) การใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน (C2) การวางแผนการดำเนินงานในโรงเรียน (C3) การทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน (C4) การดำเนินงานในโรงเรียน (C5)

3. การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (US) มีการนำไปใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 4.29$) ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและบริบทของโรงเรียน (S1) การออกแบบระบบการทำงานในโรงเรียน (S2) การพัฒนา/ปรับปรุงโรงเรียน (S3) การเปรียบเทียบการพัฒนาโรงเรียน (S4) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในโรงเรียน (S5) การกำกับ ติดตาม และนิเทศในโรงเรียน (S6)

4. การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงปฏิบัติ (UA) มีการนำไปใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 4.18$) ประกอบด้วย การมีผู้นำในการปฏิบัติ (A1) การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน (A2) การจัดการ

เรียนการสอน (A3) การทำผลงานทางวิชาการ (A4) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในโรงเรียน (A5) การดำเนินการและปรับปรุงสภาพแวดล้อม (A6) การปรับปรุงองค์กรและโครงสร้างการบริหารในโรงเรียน (A7) การดำเนินงานตามหลักวงจรคุณภาพ (PDCA) (A8) การจัดทำกลยุทธ์/แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน (A9) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (A10) การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน (A11) การกำกับ ติดตามและประเมินผลในโรงเรียน (A12) การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (A13) การทำวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียน (A14) การปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรโรงเรียน (A15) การเปรียบเทียบพัฒนาการของผู้เรียน (A16) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (A17)

อภิปรายผล

จากการศึกษาการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีการนำผลการประเมินไปใช้ 4 ลักษณะ คือ การนำไปใช้ในเชิงความคิด เชิงตรวจสอบยืนยัน เชิงสัญลักษณ์ และเชิงปฏิบัติ อยู่ในระดั้มาก เนื่องจากสถานศึกษาต้องการที่จะพัฒนาสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะจากการประเมินภายนอกของ สมศ. ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานของสำนักทดสอบทางการศึกษา (2556: 46-52) สอดคล้องกับการนำผล การประเมินไปใช้ของศิริชัย กาญจนวาสี (2554: 151-170) สอดคล้องกับการนำผล การประเมินไปใช้ในโรงเรียน ของจันทน์ วีระชัย (2549: 152-174) ลนาภรณ์ บุตรเสรีชัย (2550: 130-141) ชัชวาล หนองนา (2550: 77-85)

นภาพร ส่งแสง (2550: 172-183) ลิทธิชัย บุษหมั่น และรตวรรณ ประวีร์รัตน์ (2553: 52-54) และธนวิน ฒ น่าน (2554: 109-114)

2. องค์ประกอบเชิงยืนยันการนำผลการประเมินไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีค่าดัชนีกลมกลืนดังนี้ $X^2 = 457.774$, $df = 411$, $p = 0.055$, $CFI = 0.993$, $TLI = 0.991$, $RMSEA = 0.017$, $SRMR = 0.03$ และ $X^2/df = 1.114$ องค์ประกอบของการนำผลการประเมินไปใช้มีความกลมกลืนกันสอดคล้องกับสุนทรพจน์ ดำรงพานิช (2555: 33) แต่ละองค์ประกอบหลักมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง .862-.997 และตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบหลักมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง .490-.754 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก ซึ่งการนำผลการประเมินไปใช้มี 4 ลักษณะ คือ 1) การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงความคิด มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ การนำผลการประเมินภายในและผลการประเมินภายนอกไปใช้เพื่อสร้างความเข้าใจกับครูและผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนาภรณ์ บุตรเสรีชัย (2550: 130-141) ชัชวาล หนองนา (2550: 77-85) ลิทธิชัย บุษหมั่น และรตวรรณ ประวีร์รัตน์ (2553: 52-54) ที่นำไปใช้ในการสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการใช้ผล การประเมินภายในและภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนการสร้างแนวคิดใหม่ ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน การสร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน และการช่วยในการตัดสินใจ ปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของธนวิน ฒ น่าน (2554: 109-114) ที่สร้างแรงจูงใจ ช่วยในการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา การที่ครู ผู้บริหารสถานศึกษา เข้าใจ มีความตระหนัก เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาโรงเรียน ย่อมทำให้สามารถที่จะหาแนวทาง หาวิธีการใน

การที่จะแก้ไขปัญหา ปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้เกิดคุณภาพได้ 2) การนำผลการประเมินไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ การสนับสนุนการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน การวางแผน การดำเนินงานในโรงเรียน การดำเนินงานในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของลิทธิชัย บุษหมั่น และรตวรรณ ประวีร์รัตน์ (2553: 52-54) ที่ใช้ในการสนับสนุน หรือยืนยันผล การตัดสินใจ การใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวนาภรณ์ บุตรเสรีชัย (2550: 130-141) ที่ใช้ในการของบประมาณสนับสนุน ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของชัชวาล หนองนา (2550: 77-85) ที่ใช้ในการสนับสนุน การตัดสินใจให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงาน การกำกับ ติดตาม และการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง การตรวจสอบยืนยัน เป็นการทำให้แน่ใจว่ามีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่จะปฏิบัติพัฒนาจริงในโรงเรียน และแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินงาน 3) การนำไปใช้ใน เชิงสัญลักษณ์ มี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและบริบทของโรงเรียน การออกแบบระบบการทำงานในโรงเรียน การพัฒนา/ปรับปรุงโรงเรียน การเปรียบเทียบการพัฒนาโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในโรงเรียน และการกำกับ ติดตาม และนิเทศในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนาภรณ์ บุตรเสรีชัย (2550: 130-141) และชัชวาล หนองนา (2550: 77-85) ที่นำไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์ เพื่อวิเคราะห์จุดที่ควรพัฒนา กรอบแนวทางในการประเมินภายใน จัดลำดับความสำคัญในการปฏิบัติงาน การกำกับ ติดตาม การนิเทศ การจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงคุณภาพในการบริหารจัดการ การพัฒนา

บุคลากร การสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือ
 มือกับชุมชน ซึ่งสัญลักษณ์เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความ
 เข้าใจร่วมกัน ใช้เป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดพลังความ
 ร่วมมือในการปฏิบัติ แสดงถึงความก้าวหน้าของ
 การดำเนินงาน และ 4) การนำไปใช้ในเชิงปฏิบัติ
 มี 17 ตัวชี้วัด ได้แก่ การมีผู้นำในการปฏิบัติ การ
 พัฒนาบุคลากรในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัย
 ของธนวิน ฒ น่าน (2554: 109-114) ที่ส่งเสริม
 และฝึกอบรมให้บุคลากรพัฒนาและปรับปรุงวิธี
 การทำงานอย่างต่อเนื่อง ส่วนการจัดการเรียนการ
 สอน การทำผลงานทางวิชาการ การสร้างความ
 สัมพันธ์และความร่วมมือในโรงเรียน การดำเนิน
 การและปรับปรุงสภาพแวดล้อม การเปรียบเทียบ
 พัฒนาการของผู้เรียน และ การเปรียบเทียบผล
 สัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับงาน
 วิจัยของ จันทน์ วีระชัย (2549: 152-174) และ
 นภาพร ส่งแสง (2550: 172-183) ที่มีการดำเนิน
 งานด้านสภาพแวดล้อม ด้านบุคลากร และด้าน
 การบริหารงานของสถานศึกษา ด้านผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียน เตรียมครูในการจัดทำผลงานทาง
 วิชาการ อบรมการทำหลักสูตร การจัด การเรียน
 การสอน จัดประชุม อบรมและส่งเสริมการดูงาน
 ในส่วนเรื่องของการปรับปรุงองค์กรและโครงสร้าง
 การบริหารในโรงเรียน การนำผลการประเมินไป
 ใช้ในเชิงปฏิบัติ เพื่อการดำเนินงานตามหลักวงจร
 คุณภาพ (PDCA) สอดคล้องกับงานวิจัยของ
 ศิริประภา ษรจันทร์ศรี (2549: 90-99) ธนวิน
 ฒ น่าน (2554: 109-114) และสำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556: 37-47)

ที่มีการดำเนินการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 การจัดทำกลยุทธ์/แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 โรงเรียน การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา การ
 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน การกำกับ
 ติดตามและประเมินผลในโรงเรียน การประกัน
 คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การทำวิจัยเพื่อ
 พัฒนาโรงเรียน การปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตร
 โรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลีทธิชัย
 บุษหมั่น และรตวรรณ ประวีรัตน์ (2553: 52-54)
 ชัชวาล หนองนา (2550: 77-85) และนภาพร
 ส่งแสง (2550: 172-183) ที่มีการดำเนินงาน
 ด้านสภาพแวดล้อม บุคลากร การบริหารงาน การ
 พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเตรียมครูใน
 การจัดทำผลงานทางวิชาการ การอบรมการทำ
 หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประชุม
 อบรม และส่งเสริมในการศึกษาดูงาน ซึ่งในการที่
 พัฒนาโรงเรียน การลงมือปฏิบัติ และพัฒนาอย่าง
 ต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

องค์ประกอบการนำผลการประเมินไปใช้
 ในโรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็ก สามารถที่จะนำ
 ไปประยุกต์ใช้เพื่อการดำเนินงานปรับปรุงพัฒนา
 โรงเรียนได้ทุกขนาดของโรงเรียนทั้งในด้านความ
 คิด ด้านการตรวจสอบยืนยันข้อมูล ด้านการเป็น
 สัญลักษณ์ในการดำเนินงาน ด้านการปฏิบัติงาน
 ซึ่งจะมีตัวชี้วัดที่เป็นแนวทางในการดำเนินงาน
 โดยต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและ
 จริงจัง

เอกสารอ้างอิง

- เกษม เป้าศรีวงษ์. (2552). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลังครูนักวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. *ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.*
- จันทน์ วีระชัย. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะและระดับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา: การวิเคราะห์จำแนกกลุ่มพหุ. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- เฉลิมชัย แก้วมณีชัย. (2556). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ชัชวาล หนองนา. (2550). การเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและปัญหาในการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดขอนแก่น. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ธนวิน ฒ น่าน. (2554). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.*
- ยุวธิดา ชาบัญญา. (2554). การเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในโรงเรียนประถมศึกษา: การวิจัยทฤษฎีฐานราก. *ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ลนาภรณ์ บุตรเสรีชัย. (2550). การติดตามการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดหนองคาย. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2554). *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ แก้วมณี. (2555). การพัฒนารูปแบบการเสริมพลังการทำงานของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.*
- สมจิต สงสาร. (2552). การพัฒนาตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานที่มีประสิทธิภาพของครู. *ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- สุนทรพจน์ ดำรงพานิช. (2555). *โปรแกรม Mplus กับการวิเคราะห์ข้อมูลทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2556). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.

ลิตธิชัย บุษหมั่น และรตวรรณ ประวิรัตน์. (2554). การศึกษาการใช้ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายใน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

Brousselle, A. (2012). Evaluation models and evaluation use. *Evaluation*, 18(1): 61-77.

Johnson, K. and others. (2009). Research on evaluation use review of the empirical literature from 1986 to 2005. *American Journal of Evaluation*, 30(3): 377-410.

Stufflebeam, D.L. and Anthony J. (2007). *Evaluation theory, model, and application*. San Francisco: Daniel L. Stufflebeam and Anthony J. Shinkfield.

